Standing cup with cover - serpentine cup

Metalwork Collection

Accession Nr.:	18831.a-b
Date of production:	(presumably)
Place of production:	Netherlands (presumably); Nuremberg (presumably)
Inscription:	a talp alsó részén beütött kehely formájú, azonosítatlan mesterjegy (Rosenberg Nr. 9486); a szájperemen és a fedél peremén beütött prágai (?) hitelesítőjegy (1806-1807); fenekén beütött jegy. A szájperemen és a fedél peremén 1806-1807-ből származó prágai felülbélyegzés (ld. Knies: Punzirung in Österreich, Wien, 1896, Taf I. Fig 8 mittlere Repunze für Silber des k. k. Filialpunzirungsamtes Prag); a talp alsó részének mesterjegye (Rosenberg IV. Nr. 9486-nem azonosított.
Materials:	serpentine; silver-gilt
Techniques:	cast; chased; chiselled; engraved decoration
Dimensions:	height: 36 cm base diameter: 17 cm opening diameter: 10 cm weight: 3286,8 g

The unique feature of this serpentine cup, impressive in its size, is the thirty-five various coins covering its base, bowl and lid. Most of them were made after antique originals (from the era of the Roman Empire), or are so-called fictitious coins of the Renaissance. Further interesting things to note about this goldsmith work, richly decorated with palmettos (stylised palm leaves) and acanthus tendrils are the two enamelled French inscriptions on its stem and the horizontal band of the bowl: “NVLLE PLVS” and “NE MOY AVLTRE”. These are the mottoes of Anthoine de Lalaing (1480–1540), Count of Hoogstraten (now Belgium) and his wife, Elisabeth de Coulembourg (1475–1555).
Several theories were made about the origins of this ornamental cup. According to an early idea based on the inscription of a coin, it was made in 1490 as a gift for King Matthias Corvinus. At the major goldsmith exhibition of the Museum of Applied Arts held in 1884, the work was presented as a 16th century article. Not only the date, but also the place of its manufacture is uncertain. France, Switzerland, Strasbourg, Nuremberg, and now – based on inscriptions – The Netherlands have all been considered as the place of execution of the artefact. Its precise identification requires further research.

Literature

- Szerk.: Pataki Judit: *Reneszánsz ötvöskincsek. Az Iparművészeti Múzeum kiállítása*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2008. - Nr. 4. (Simonyi István)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 141. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Réthelyi Orsolya: *Habsburg Mária, Mohács özvegye. A királyné és udvara 1521-1531*. Budapesti Történeti Múzeum, Budapest, 2005. - Nr. VIII.21. (Békési Éva)
- Szerk.: Mikó Árpád: *Jankovich Miklós (1773-1846) gyűjteményei*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2002. - Nr. 73. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 295. (Szilágyi András)
- Szerk.: Vayer Lajos: Une coupe en serpentine du XVe siecle; cadeau d'un membre de la maison regnante de France, destine au roi Mathias . *Acta Historiae Artium. XXV*, 1979. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1979. - 67-76. (Jankovich Miklós)
- szerző: Hayward J.F.: *Virtuoso Goldsmiths and the Triumph of Mannerism 1540-1620*. Sotheby Parke Bernet Pubns, London, 1976. - 265. kép
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti*

© 2012-2026, All rights reserved Museum of Applied Arts

Múzeum. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 104.
- Szerk.: Voit Pál, Csernyánszky Mária: *Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 1896-1946*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1946. - p. 9.
- Pulszky Károly, Radisics Jenő: *Az ötvösség remekei a Magyar Történeti Ötvösműkiállításon*. Franklin Társulat, Budapest, 1885. - p. 63-64.
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma*. Franklin Társulat, Budapest, 1884. - III. terem, 14. szekrény, Nr. 6.
- *Zilver uit de Gouden Eeuw van Antwerpen*. - Nr. 12. + fotó

